

Nummulites-tanösvényterv

A Pápai-Bakonyalja geológiai értékeinek bemutatási terve

Róka József, I. évf., ELTE TTK

Témavezető: **Galács András** tanszékvezető, egyetemi tanár
ELTE Őslénytani Tanszék

Az elképzelt tanösvény útvonala Pápa-Tapolcafő – Ganna – Döbrönte geológiai, kultúrtörténeti és botanikai értékeit érinti, dolgozatomban azonban csak a geológiai – geomorfológiai megállókát mutatom be. Tapolcafőn a felső-kréta korú hippuriteszes mészkő felszínre bukkanásánál ma is szépen látható forráskürtökön keresztül eredt a Tapolca-patak forrása. A területen több forrásbarlangot is találhatunk, melyek a karsztvíz felszín alatti munkáját mutatják. A bótakői mészkőbánya nagy méretű, sugaras kifejlődésű kalcitjairól, illetve jó megtartású *Hippurites* kőbeleiről ismert. Láthatunk még barlangroncsokat, forráskürtöket is, melyek mutatják, hogy a terület a Tapolca-patak forrásterületéhez tartozott. A tapolcafői kavicsbánya a bakonyi oligocén rétegsort tárja fel, a Csatkai Formációra jellemző alpi-kárpáti eredetű kavicsanyag helyett jól legömbölyített kavicsai helyi kavicsanyagból származnak. A területen található néhány kavicsban cementálódás hatására megmaradt forráskürtő is: ezek ritkaságnak számítanak. A gannai kavicsbányában jó megtartású pannon kövületeket találhatunk egy vékony limonitos padban. Az általam gyűjtött taxonok: *Congeria balatonica*, *Congeria* aff. *triangularis*, *Lymnocardium* sp., *Dreissenomya* aff. *unioides*. Döbrönte üdülőfalu határában a Bittva-patak és egyben egy útbevágás által létrehozott feltárás az eocén nummuliteses mészkő egyik legszebb környékbéli feltárása. A Köves-patak mentén a folyóvízi erózió jellemző formáit figyelhetjük meg: oldalazó eróziót, hátrametsződő oldalvölgyeket, meredek partfalakat, üstszerű képződményeket. A Köves-patak meredek partfala ismert *Nummulites*-lelőhely. Két *Nummulites* fajt gyűjthetünk nagy mennyiségben: a néhány centiméter átmérőjű, pufók *Nummulites perforatust* és a 6-8 centiméter átmérőjű lapos *Nummulites millecaput*-ot.